

DE KUSTBAROMETER

Nemen kustbezoekers de trein voor een dagje uit? Produceren kustgemeentes meer of minder restafval dan vijf jaar geleden? Hoe 'grijs' is de bevolking aan de kust? Zijn de kusthavens belangrijk voor de economie aan zee en verkeren ze in een groeifase? Allemaal interessante vragen die ons nieuwsgierig maken naar de toestand en de evolutie van de kust en de zee. Door deze (zogenaamde) "indicatoren" of gaadmeters in beeld te brengen, proberen wij te achterhalen of de kust voldoende aandacht schenkt aan mens, natuur en economische ontwikkeling.

DE VRAAG:

Welke vissoorten zijn overbevist in de zuidelijke Noordzee?

DE INDICATOR:

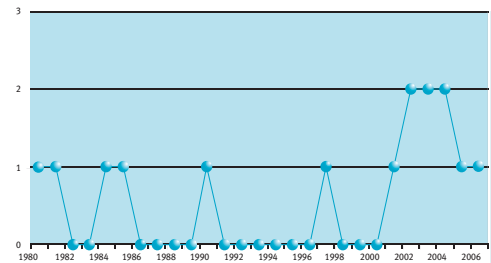
Aandeel commerciële visstocks binnen veilige referentiewaarden

Wat is het belang van deze indicator voor kustbeheer?

Jaarlijks eet een Vlaming gemiddeld 14,7 kg vis-, schaal- en schelpdieren voor een totaal bedrag van 121 EUR. De toenemende vraag naar vis en visserijproducten is mede de oorzaak van overbevissing, waardoor soorten achteruitgaan of zelfs dreigen te verdwijnen. De bekendste voorbeelden zijn kabeljauw in de noordwestelijke Atlantische Oceaan en blauwvintonijn in de Middellandse Zee.

Wat zegt deze indicator?

Deze indicator wordt berekend aan de hand van twee parameters: (1) de visserijsterfte (F) of het aantal door de visserij weggevangen dieren, en (2) de *paaistand biomassa* (B) of de totale biomassa aan vissen die oud genoeg zijn om zich voort te planten. De indicator geeft weer welk deel van de commerciële visstocks in de (zuidelijke) Noordzee zich voor beide parameters (F) en (B) binnen een veilige referentiewaarde (B_{pa} en F_{pa}) bevinden. De indicator omvat zeven commerciële belangrijke visbestanden in de Noordzee nl. haring, makreel, kabeljauw, schelvis, wijting, schol en tong. Visbestanden die zich in de donkergroene zone bevinden, hoeven niet direct iets te vrezen. Bestanden in de rode zone zitten dik in de problemen. Het streefdoel van een duurzaam visserijbeheer is om alle visbestanden uit de oranje & rode zone te houden en binnen de veilige, donkergroene zone te brengen.

In de afgelopen 25 jaar bevonden zich nooit meer dan 2 van de 7 belangrijke vissoorten binnen veilige referentiewaarden (Noordzee en aangrenzende gebieden, 1980-2006) (Bron: idem als figuur linksonder)

Wat zijn de resultaten? Waarom dit resultaat?

Het aantal commerciële visbestanden in de Noordzee dat binnen veilige referentiewaarden zit, is laag (max 2 op 7). Haring voldeed aan de criteria in 2002-03; schelvis in 1997, 2002-04; schol in 1980-81, 1983-85 en 1990; en tong in 2004. De toestand van de Noordzee visbestanden is vergelijkbaar met die in de Baltische-, de Ierse- en de Keltische zee. Ondanks de pogingen van de Europese Commissie om de visserijdruk te verminderen, vertonen een grote meerderheid van de visbestanden ernstige tekenen van overbevissing.

Waar willen we naartoe?

Visserij in open zee is een internationale aangelegenheid. Het duurzaam beheer van de visbestanden is dan ook een collectieve verantwoordelijkheid, waaraan alle betrokken visserijlanden solidair moeten bijdragen. Al te vaak primeren nationale kortetermijnbelangen boven de langetermijnobjectieven, en dit ten nadele van het herstel van de visbestanden en dus ook van de toekomstperspectieven voor de visserijsector zelf.

Om het uiteindelijke streefdoel te bereiken moeten uiterlijk tegen 2015 alle vissoorten zich in de donkergroene zone bevinden. Dit betekent een forse inkrimping (in de orde van 30%) van de Europese vissersvloten. Bovendien wil de Europese Commissie de discussie opstarten over een teruggooi-verbod. De uitkomst van deze discussie is moeilijk te voorspellen, maar zal hopelijk positieve gevolgen hebben voor zowel de visserij als voor de visstocks.

	Makreel (geen B _{lim})		F _{lim}	Niet duurzaam bevestigd	Laag → Visserijsterfte → Hoog
Kabeljauw		Haring Tong		Risico op niet duurzame bevestiging	
Wijting	Schol	Schelvis	Duurzaam bevestigd		
B _{lim}		B _{pa}			
Verminderd voortplantingspotentieel	Risico op verminderd voortplantingspotentieel	Volledig intact voortplantingspotentieel			
Laag → Biomassa paaistand → Hoog					

B_{lim} & F_{lim}: limietwaarde voor de biomassa en visserijsterfte
B_{pa} & F_{pa}: veilige referentiewaarde voor de biomassa en de visserijsterfte

Commerciële visstocks binnen veilige referentiewaarden (Noordzee en aangrenzende gebieden, situatie 2006) (Bron: Anon. 2006. Report of the Working Group on the Assessment of Demersal Stocks in the North Sea and Skagerrak (WGNSSK). ICES Advisory Committee on Fishery Management, Doc. ACFM: 35, 1172 pp.)

HM + WD